

HÜRRIYET GAZETESİ.....2

Hisse senetleri fizik kurallarını alt üst etti

Nobel Ödüllü Pissarides:İspanya çökerse euro batar

Portekiz'in kritik tahvil ihracına yüksek talep geldi

Benzine yine zam

Banvit ve Koç durdu, Saray direnme kararı aldı, Tarım Bakanı 'ucuz et' resti çekti

Portekiz kritik tahvil sınavını atlattı, piyasalar rahatladı

Merrill Lynch: Türkiye BRIC'in önüne geçti, seçim riski görmüyoruz

Alkollü içkiciler ruhsat krizine girdi, TAPDK '11 bin marka' savunması yaptı

MİLLİYET GAZETESİ.....11

'Türkiye için risk ABD'nin hızlı toparlanması olur'

Güngör URAS... Mercedes en çok Ankara'da satıyor

SABAH GAZETESİ.....13

ML: Seçim riski yok

Torbadan müdüre zam çıktı!

Süleyman YAŞAR... Türkiye'nin kredi notu niye artmıyormuş?

RADİKAL GAZETESİ.....15

Torba yasadan 'özel tren' de çıkacak

Benzine gece yarısı zam!

Reform işe yaradı, Yuan rekor kırdı

KOBİ kredilerine sıkı takip geliyor

Mahfi EĞİLMEZ... Cari açık aldı başını gidiyor

HÜRRİYET GAZETESİ

Hisse senetleri fizik kurallarını alt üst etti

Finansal piyasalara yönelik teoriler, hisse senetlerinin geçmişteki performanslarının gelecek için gösterge olamayacağını savunsa da şimdiye kadarki pratikler bunun tam tersini söylüyor.

Ünlü fizikçi Isaac Newton'un 'Yukarı giden her şey aşağı da gelir' diye kısaca özetlenecek yerçekimi kuralının, finansal piyasalarda da karşılık bulmasını beklemek oldukça doğal bir yaklaşım. Bununla birlikte piyasaları biraz takip eden biri varlıkları ucuzken alıp, fiyatı yükseldiğinde satmanın genel kabul gören bir hareket tarzı olduğunu da bilir.

Ancak 2010 yılında Avrupalı yatırımcılar, bu kuralın tersine işlediğini ispatladı. Çünkü, 2009 yılında en iyi performansı gösteren hisse senetlerine yatırım yapanların getirisi, en kötü performans gösteren kağıtlara yatırım yapanlarınkine göre yüzde 12 daha fazla oldu. Yani, yükseliş kaydeden varlıklar takip eden dönemde düşmek yerine kazandırmaya devam etti.

ARAŞTIRMALAR ORTAYA KOYUYOR

Aslına bakılırsa bu çok da alışılmadık bir şey değil. 1980 yılından beri yapılan araştırmalarda, daha önceki dönemde iyi performans gösteren hisse senetlerinin takip eden dönemlerde de kazandırmaya devam ettirmesi defalarca ortaya konuldu. Bu, 'hareket' etkisi uzun vadede ispatlanmış bir durum olmanın yanı sıra sadece hisse senetleri tarafında değil aynı zamanda emtia ve kurlarda da daha güçlü şekilde rastlanan bir olgu.

Piyasalar bazen, Ocak'ta daha hızlı yükselme ya da yaz aylarında yavaşlama gibi normalin dışında seyir izleyebilir. Ancak buna rağmen, hareket etkisi büyüklüğünden fazla bir şey kaybetmez.

ÇARPICI ÇALIŞMA

London School of Business'tan Elroy Dimson, Paul Marsh ve Mike Staunton isimli ekonomistlerin 1900'lü yıllardan başlayarak, İngiltere'nin en büyük 100 senedini içeren bir çalışma yaptı. Bu çalışmada, önceki 12 ay içinde en iyi performansı gösteren 20 hisse senedinin satın alındığı ve her ay bu portföyün yeniden gözden geçirildiği varsayıldı.

Bu şekilde, en kötü performans gösteren hisse senetlerine yapılan yatırımdan elde edilen gelire kıyasla yıllık yüzde 10.3 daha fazla kazanç sağlandığı görüldü.

BÜYÜK FARK

Çalışmanın en çarpıcı tarafı ise, 1900 yılında en iyi performansı gösteren hisse senetlerine yapılan 1 sterlinlik yatırımın, 2009 yılında 2.3 milyon sterline çıktığı görüldü. Ekonomistler, en kötü performansı gösteren hisselerle yatırım yapılsaydı elde edilecek kazancın sadece 49 sterlin olduğunu hesapladı.

Bu hesaplamayı dünya çapında 19 ayrı piyasa için yapan üç ekonomist, 18 tane piyasada benzer sonuçlara ulaştı.

Nobel Ödüllü Pissarides:İspanya çökerse euro batar

2010 Nobel Ekonomi Ödülü'nü sahibi Christopher Pissarides, Avrupa Birliği'nin (AB) İspanya'yı kurtaracak kadar kaynağı olmadığını, bu ülkenin çöküşü durumunda euronun sonunun geleceği uyarısını yaptı.

London School of Economics'te ders veren ekonomi Profesörü Pissarides, İspanya'nın çöküşünün çok ciddi problem yaratacağını ve hatta euronun bitmesi anlamına geleceğini belirtti.

Nobel Ödüllü ekonomist Pekin'de düzenlenen bir panelde yaptığı konuşmada, "Eğer İspanya, Yunanistan'inkine benzer bir çöküş yaşarsa AB'nin bunu karşılayacak kaynağı olduğunu düşünmüyorum" dedi.

İSPANYA KRİTİK SINAVDA

Bu hafta Avrupa tarafında gerçekleştirilen kritik tahvil ihraçlarına İspanya da katılıyor.

İspanya'nın yarın yapacağı ihraç, ülkenin karşı karşıya olduğu borç krizi endişelerine karşı yatırımcıların izleyeceği yeni sınav olarak görülüyor. Ülkenin Başbakanı Jose Luis Rodriguez Zapatero ise yüksek işsizlik ve banka kurtarmalarından sonra hükümetin verdiği sözleri yerine getirebileceğini ispatlamayı amaçlıyor.

Pissarides, özellikle istihdam piyasasındaki arz ve talebi eşleştirme alanında yaptığı ortak çalışmayla geçen sene Dale Mortensen ve Peter Diamond ile Nobel Ekonomi Ödülü'nü almaya hak kazanmıştı.

Pissarides, politika yapıcıların durumun kötüleşmesi durumunda İspanya'nın geçici olarak eski para birimi pezatayı kullama gibi seçenekleri değerlendirebileceğini de söyledi.

Portekiz'in kritik tahvil ihracına yüksek talep geldi

Bugün yaptığı kritik uzun vadeli tahvil ihalesine yüksek talep gelen ve 1.25 milyar euroluk satış gerçekleştiren Portekiz, Avrupa'da son günlerde artan endişeleri azalttı. Başarılı sonuçlanan ihale öncesi 1.30 seviyesinin altında bulunan euro/dolar paritesi yeniden bu seviyeye doğru yükselişe geçti.

Portekiz Hazinesi bugün Haziran 2020 vadeli ve Ekim 2014 vadeli iki ihale gerçekleştirdi.

Portekiz'in, Kasım ayında yaptığı ihraçta yüzde 6.806 olan 2020 yılı vadeli kağıdın faizi yüzde 6.706'ya gerilerken, Ekim ayında yapılan Ekim 2014 vadeli tahvilin ise faizi yüzde 4.041'den yüzde 5.396'ya çıktı. İkinci ihalede faiz oranları yükselse de, spot piyasadaki faizin altında gerçekleşti.

2014 vadeli tahvillere gelen talep 2.6 kat daha fazla talep gelirken, 2020 vadeli kağıda gelen talep de 3.2 kat daha fazla oldu.

Forex.com internet sitesinin analistlerinden Kathleen Brooks, Portekiz'in tahvil ihalesini "başarılı" olarak tanımladı ancak euro bölgesindeki temel mali sıkıntıların çözümünün uzun bir zaman alacağını söyledi.

Brooks, “Bu ihale yatırımcıların bir süreliğine sakinleşmesine yardımcı olsa da euro/dolar paritesinin 1.30 seviyesinin üzerine çıkması durumunda, eurodan kaçan yatırımcıların geri döndüğünü görmek ilginç olacak” dedi.

Hafta boyunca Portekiz'in bu ihaleden başarıyla çıkıp çıkmayacağına yönelik endişeler, euroyu baskı altına almıştı. İhale sonrasında euro güçlenirken, hisse senedi piyasalarında da yukarı yönlü hareket başladı.

İhaledeki başarılı sonuçla birlikte Avrupa borsaları da yüzde 1 ile yüzde 2 arasında yükselişler yaşadı. İçeride ise euro/TL 2.03, dolar/TL ise 1.57 seviyelerinde işlem görüyor.

Benzine yine zam

Akaryakıt fiyatlarına bugünden geçerli olmak üzere bir zam daha yapıldı. 95 ve 97 oktan benzinin fiyatı 8 kuruş birden artırıldı. Van'da benzinin fiyatı 4.11 liraya yükseldi.

Akaryakıt fiyatları bayilere göre değişmekle birlikte 95 oktanda ortalama 3.96 liraya, 97 oktanda ise 3.99 liraya yükseldi.

Motorin fiyatında ise herhangi bir değişikliğe gidilmedi. En son 21 Aralık'ta zam gelen motorin ortalama 3.31 liradan satılıyor.

VAN'DA 4.11 LİRA

Akaryakıt dağıtım şirketlerinden POAŞ'da 95 oktan kurşunsuz benzinin satış fiyatı Ankara'da litrede 3,87 liradan 3,95 liraya, İstanbul ve İzmir'de 3,86 liradan 3,94 liraya, Van'da ise 3,98 liradan 4,06 liraya yükseldi.

BP bayilerinde 95 oktan kurşunsuz benzinin litre fiyatı Ankara, İstanbul ve İzmir'de 3,88 liradan 3,96 liraya, Van'da 3,98 liradan 4,06'ya yükseldi. 95 oktan benzin OPET bayilerinde ise Ankara ve İstanbul'da 3,88 liradan 3,96 liraya yükselirken, İzmir'de 3,87 liradan 3,95 liraya, Van'da da 4 liradan 4,08 liraya çıktı.

97 oktan kurşunsuz benzin ise yeni zammın ardından POAŞ bayilerinde litrede Ankara'da 3,96 lira, İstanbul ve İzmir'de 3,98 lira, Van'da ise 4,06 liradan satılmaya başladı.

BP bayilerinde Ankara, İstanbul ve İzmir'de 3,99 liradan satılan 97 oktan kurşunsuz benzin, Van'da 4,09 lira, OPET bayilerinde de Ankara ve İstanbul'da 3,99 lira, İzmir'de 3,98 lira, Van'da ise 4,11 liradan satılıyor.

Dağıtım firmalarının belirlediği tavan fiyatlar, rekabet ve serbesti nedeniyle şirketler ve kentlere göre küçük çaplı değişiklikler gösteriyor.

Banvit ve Koç durdu, Saray direnme kararı aldı, Tarım Bakanı ‘ucuz et’ resti çekti

İthal etle rekabet edemeyen Banvit'ten sonra Koç Holding'e bağlı Harranova da yeni besi hayvanı alımını durdurdu. Saray Çiftliği'nin patronu Necati Kurmel, “Sonuna kadar direneceğiz” mesajı

verirken, Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker, “Bizim işimiz vatandaşın ucuz ete ulaşmasını sağlamak. Şirketler hesabını yapar” dedi.

KIRMIZI et fiyatlarındaki yükselişe “dur” demek için ithalat kapısının iyice açık tutulması, Türkiye’deki besicileri sıkıntıya soktu. Banvit’ten sonra Koç Holding’e bağlı Harranova Çiftliği de besi hayvanı alımını durdurdu. 22 bin baş besi hayvanıyla Türkiye’nin önde gelen besicilerinden Saray Çiftliği’nin patronu Necati Kurmel, “Dayanmakta zorlanıyoruz ancak direneceğiz” mesajı verirken, Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker, “Bizim işimiz Türkiye’de vatandaşlarımızın, tüketicilerimizin ucuz ete ulaşmasını sağlamak” diye konuştu.

Kâr-zarar hesabı var

Banvit ve Koç Holding’in et ithalatına tepki olarak, besi alımını durdurmalarını değerlendiren Mehdi Eker, şöyle konuştu: “Şirketler kendileri kâr-zarar hesabını yapıyor, nerede daha fazla kâr görüyorsa oraya gidiyor. Bu firmalar tabii ticaret yapıyorlar. Daha çok kârı nerede görürlerse oraya yöneliyorlar. Geçmiş dönemde üreticilik faaliyetlerinden çok büyük kâr yaptıklarını biliyoruz. Ayrıca bu sektörden çıkmıyorlar, anladığım kadarıyla Banvit ‘ben ithalat yapacağım’ diyor. Biz Türkiye’de orta, uzun ve kısa vadeli olarak hayvancılık sektörünün gelişmesi, tüketicinin ucuz ve kaliteli ürüne erişmesini temin için tedbirler aldık. Bu tedbirler çerçevesinde kısa vadede piyasayı dengelemek amacıyla aldığımız ithalat tedbirleri var. Piyasa dengeleninceye kadar bu devam edecek. Eğer birisi 10-11 liraya karkas eti alıp, 25 liraya satıyorsa bunu milletimiz görüyor. Dolayısıyla buna bizim fırsat vermememiz gerekiyor.”

Çiftliği kapatmak zor

Bugün hayvan alımını durdursalar bile sektörden çekilmelerinin kolay olmadığını belirten Necati Kurmel, şu değerlendirmeyi yaptı: “Hükümetin ve Tarım Bakanlığı’nın bu işi düzeltereğine ve ithal eti durduracağına inanıyorum. Zararına da olsa dayanmaya çalışıyorum. Bugün hayvan alımını durdursam bile çiftlikleri kapatmam 1 yılımı alır. Çünkü mevcut hayvanların kesime hazır hale gelmesi gerekiyor. Daha ne kadar dayanacağımızı bilmiyorum ancak zarar etmeye devam ediyoruz.”

Yeni hayvan almayacağız

Koç Holding’e bağlı Harranova A.Ş. Yönetim Kurulu Murahhas Üyesi Güçlü Toker, mevcut hayvanların kesime gitmesinden sonra yeni besi hayvanı alımını durduracaklarını belirterek, “Yıllık 13 bin 250 büyükbaş kapasiteli Harranova işletmesinde halen 8 bin baş hayvan beside. Bu hayvanlar besi süresini tamamlayıp kesildikten sonra yerine yeni hayvan alınmayacak. Biz de ithal ete yöneleceğiz” diye konuştu.

Kesime hazır 5 bin adet hayvanımız var

KESİME hazır hayvanları bulunduğunu dile getiren Necati Kurmel, şu bilgileri verdi: “5 bin adet kesime gitmesi gereken hayvanımız bulunuyor. Bu hayvanlara alıcı bulamıyoruz. Böyle olunca da ciddi zorluklar yaşıyoruz. Avrupa Birliği ülkelerinden kilosu 3.5 Euro’ya (7.5 lira) et teklifleri geliyor. Bankalardan besi hayvanı yatırım için faizsiz kredi veriliyor. Avukat, doktor ve girişimciler bu kredileri kullanıyor. Böyle olunca buzağı fiyatları da yükseliyor.”

20 bin kişi besicilik için kredi kullandı

TARIM ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker, şöyle konuştu: “Ağustos ayından bu yana 3 milyar 600 milyon liranın üzerinde bu şekilde kredi kullanıldı. Bunun 1.5 milyar liralık kısmı besicilik ve et üretimiyle ilgili oldu. 20 binin üzerinden insan bu kredileri alıp yatırım yaptı. Ayrıca büyükbaş hayvan yetiştiriciliği için, küçükbaş hayvan yetiştiriciliği için, etçi sığır yetiştiriciliği ve mandacılık için de yine 2 milyar liranın üzerinde kredi kullanıldı. Bunların süresi 7 yıldır. Faizsiz olarak bu imkanı sağladık. 7 yılda aldığı parayı geri ödeyecek, ilk iki yılı ödemesiz. Bunlar, Türkiye’de hayvancılık sektörünü büyütme, orta ve uzun vadede Türkiye’nin üretim gücü ve potansiyelini artırmaya yönelik yatırımlardır. Bizim açımızdan durum bu. Türkiye’de asıl olan onbinlerce üreticidir. Bunlar şu anda üretimlerini sürdürüyor. Dolayısıyla bizde o

üreticilerin üretimlerine devam etmesi için elimizden gelen çabayı gösteriyoruz.”

Umut ışığını görene kadar bekleriz

MEVCUT ithalat politikasıyla besi hayvanı almanın önemli zararlara neden olduğunu anlatan Güçlü Toker, şöyle konuştu: “Umut ışığı gördüğümüz taktirde tekrar çiftlikler harekete geçecek. Bu işe adım atmak demek yüzde 50 zarar etmek demek. İthal karkas etin piyasada kilogram fiyatı 10 liraya kadar düşüyor. Bu rakamlarla bizim besicilik yapmamız mümkün değil. İthal edilen besi hayvanının canlı olarak kilosunu 7.5-8 liradan alınsa bile besi sonrası 10-11 liraya mal edilemiyor. Bu rakam biz de en az En az 13 liraya geliyor. Bir de ithal karkas etin kilogram fiyatı 10-12 liraya satılınca besicilikten para kazanmak mümkün olmuyor. Büyük yatırımlarla bu işe girip piyasa koşullarına göre yatırım yapanlar yüzde 50’ye yakın zarar ediyor. Bu zarara göre kimse bu işe adım atmaz.”

Portekiz kritik tahvil sınavını atlattı, piyasalar rahatladı

Ağır borç yükü altında bulunan Portekiz dün yaptığı başarılı iki ihaleyle toplam 1 milyar 250 milyon Euro borçlandı.

Piyasaların merakla beklediği kritik tahvil ihracına beklentilerin üzerinde talep gelmesi Portekiz’e ve özellikle Avrupa piyasalarına da biraz nefes aldırdı. Portekiz, başarılı geçen çünkü iki ihale sayesinde piyasaları mali yardıma ihtiyaç duymadığına ikna etme konusunda önemli bir adım atmış oldu. İhale, Portekiz’in, Yunanistan ve İrlanda gibi kurtarma yardımına ihtiyaç duyup duymayacağı konusunda gösterge olarak görülüyordu.

Getirisi yüzde 6.7

İki ayrı ihale ile 750 milyon Euro ile 1 milyar 250 milyon Euro arasında borçlanmayı hedefleyen Portekiz, dün 2014 ve 2020 itfali tahvil ihracıyla 1.25 milyar Euro borçlanmayı başardı. İhalelerde Portekiz’in ödeyeceği faizin seviyesi yakından izlendi. İhaledeki faiz çok yüksek olmadı. Yüksek bir faizin oluşmasının mali yardım olasılığını güçlendirebileceği belirtiliyordu.

Portekiz’in 2020 itfali tahvil ihracında ortalama getiri yüzde 6.716 oldu. Aynı vadeli tahvilin kasım ayındaki ihalede oluşan maliyet yüzde 6.806 olmuştu. Portekiz’in 2014 itfali tahvil ihracında ortalama getiri ise yüzde 5.396 olarak gerçekleşti. Önceki ihraçta faiz yüzde 4.04’tü.

Yardıma gerek yok

Portekiz Başbakanı Jose Socrates, gerçekleştirilen tahvil ihracı sonrasında Portekiz’in, Avrupa Birliği (AB) ülkelerinden yardım almaya ihtiyacı olmadığını ortaya çıktığını söyledi. Tahvil ihracını başarı olarak değerlendiren Socrates şu değerlendirmeyi yaptı: “İlk olarak talebin ve fiyatlandırmanın oldukça iyi olduğunu söylemeliyim. Piyasalar da Portekiz’in kendi ekonomisini yönetebileceğine duyduğu inancı pekiştirdi. Bizim yardıma ihtiyacımız yok çünkü kendi işimizi kendi başımıza yapabiliyoruz. Gerekeni yapıyoruz, piyasalar da bunu gayet iyi biliyor.”

Merkel: Euro için koordinasyon gerek

ALMANYA Başbakanı Angela Merkel, Avrupa'nın, Euro'yu daha fazla istikrara kavuşturması için siyasi koordinasyonu düzeltmesi gerektiğini söyledi. Merkel, İtalya Başbakanı Silvio Berlusconi ile birlikte düzenlediği basın toplantısında, "Siyasi koordinasyon daha iyi sürdürülmeli ve koordine edilmeli. Sürdürülebilir büyüme ve rekabet edebilirlik Euro'yu istikrarlı kılmak için en iyi yol" dedi. Avrupa Birliği (AB) ve Uluslararası Para Fonunun (IMF) kurtarma fonunun borç yükü altındaki Avro Bölgesi ülkeleri için artırılması önerilerine ilişkin soruya Merkel, "Mevcut fon yeterli, ancak Almanya, Euro'yu desteklemek için ne gerekiyorsa yapmaya hazır" yanıtını verdi. Merkel, "Fonun miktarı sadece İrlanda'nın yararlanmasıyla tükenecek olmaktan uzak. Ancak aynı zamanda, Yunanistan krizinden bu yana tekrarladığımız gibi Euro'yu destekliyoruz, ne geriyorsa yapacağız ve diğer her şey adım adım tartışılacak" diye konuştu. AB Komisyonu'nun ekonomik ve parasal işlerden sorumlu üyesi Olli Rehn, AB'nin asıl kurtarma fonu olan 440 milyar Euro'luk Avrupa Finansal İstikrar Olanağının (EFSF) kredi verme kapasitesinin güçlendirilmesi ve etkinlik alanının genişletilmesi gerektiğini bildirmişti.

Merrill Lynch: Türkiye BRIC'in önüne geçti, seçim riski görmüyoruz

ABD'nin en eski yatırım bankalarından Merrill Lynch'in Varlık Yönetiminde Portföy Strateji Uzmanı Johannes Jooste, Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin'den oluşan BRIC ülkelerinin her zaman en iyi performansı gösteren piyasalar olmadığını, Türkiye'nin bazı alanlarda onların çok önüne geçtiğini söyledi.

Merrill Lynch, 2011'de seçim riski görmediğini açıklarken, bütçede harcama yapacak imkân olduğu görüşünde.

1.5 trilyon dolar müşteri varlığıyla dünya çapında kapsamlı varlık yönetimi ve yatırım hizmetleri sağlayıcısı olan Merrill Lynch Küresel Varlık Yönetimi'nin Türkiye'nin de içinde yer aldığı EEMEA Bölgesi Başekonomisti Türker Hamzaoğlu, "2010'da kriz fırsat getirdi, Türkiye yeni Brezilya olabilir, yeni bir hikâye doğabilir demişiz. Bize pembe gözlükle bakıyor demişler. Ama neredeyse karamsar bile kalmışız. 2011 için görüşlerimiz konsensus içinde, genel anlamda çok olumlu beklentilerimiz var" dedi.

Mezuniyet notla taçlanacak

Yüzde 5.3 büyüyeceğini tahmin ettikleri Türkiye'de 2011'in "mezuniyet yılı" olacağını ifade eden Hamzaoğlu, "Bunun Türkiye için yatırım yapılabilir ülke notuyla taçlandırılmasını bekliyoruz. Türkiye, yatırım yapılabilir ülke olduğu zaman yeni endekslere dâhil olacak ve yeni yatırımcılar gelecek. Türkiye yeni bir Brezilya olabilir ve bu sayede makro dönüşümlerini de tamamlayabilir."

Seçim riski yok

Türkiye için 2011'de risk olarak gördükleri iki faktörün küresel enflasyonun yükselmesi ve gelişmiş ekonomilerin beklenenden hızlı toparlanması olduğunu söyleyen Hamzaoğlu, yaklaşan seçimleri esas bir risk olarak görmediklerini bildirdi. Hamzaoğlu, nedenini ise şöyle aktardı: "Türkiye'de büyüme kuvvetli olduğu ve faiz oranları çok düştüğü için bütçede seçim harcaması yapabilecek imkân var. Vergi dışı gelirler oldukça kuvvetli, özelleştirmelerin gelirleri bu yıl girecek, faiz harcamalarında ciddi düşüş söz konusu. Yüksek büyümeyle beraber vergi gelirlerinde de bir artış bekliyoruz. Harcamalarda bir artış olması, piyasalarda mali disiplin anlamındaki endişeleri körüklemeyecektir. Birçok ülkeye nazaran kamu borcundaki azalma, bütçe açığında iyileşme böyle endişelerin çok fazla gerekli olmadığını gösteriyor. Hükümet yine para harcayacaktır ama genel bütçede buna imkân var."

Herkesin gözü Merkez’de

Hamzaoğlu, Merkez’in politikalarını olumlu bulduğunu ifade ederek, şunları dile getirdi: “Sadece enflasyon değil cari açığa da bakan Merkez Bankası’nın uyguladığı politikalar gelişmekte olan ülkelerde bir ilk. O yüzden herkesin gözü Türkiye’nin üzerinde. Merkez’in istediği ‘Para gelecekse, daha uzun gelsin’. Ancak bizim için temel risk aşırı likidite çekilmeye başlarsa ve gerçekten 2011’de özellikle Avrupa ve ABD’de ekonomi çok iyi olursa bu Türkiye’yi hazırlıksız yakalar.”

Türkiye’de 25 milyar dolarlık satın alma olur

DÜNYANIN önde gelen danışmanlık şirketlerinden Ernst&Young’ın raporuna göre, Türkiye’de 26.4 milyar dolarlık birleşme ve satın alma gerçekleşti. Değeri açıklanmamış işlemlerle birlikte bu tutarın 30 milyar dolar olduğu tahmin edilirken, 2011 yılı için özelleştirmelerle birlikte 25 milyar dolarlık öngöründe bulunuldu. Ernst&Young Kurumsal Finansman Bölüm Başkanı Müşfik Cantekinler, “Elektrik dağıtım özelleştirmelerini alan bazı Türk yatırımcıların önümüzdeki dönemde konsorsiyuma gideceklerini, bazı yabancı ortaklar alacağını düşünüyorum” derken, Körfez’in yanı sıra Çin ve Hindistan da yatırımcı beklediklerini açıkladı. Raporla, dikkat çeken bazı sonuçlar ise şöyle oldu: “Türkiye’de geçen yıl 241 birleşme ve satın alma işlemi gerçekleşti, işlem sayısı bir önceki yıla oranla yüzde 108’lik bir artış ortaya koydu. Yabancıların temkinli yerli yatırımcının cesir davrandığı 2010’da birleşme ve satın almaların 16.5 milyar dolarlık kısmı yerli yatırımcılar tarafından gerçekleştirildi. Böylece Türk yatırımcıların gerçekleştirdiği işlem sayısı ve hacminde bir rekor yaşandı. En büyük işlem Garanti Bankası hisselerinin BBVA tarafından satın alınması oluştururken, sıralamadaki ilk 10 işlem toplamın yüzde 76’sını oluşturdu.”

Alkollü içkiler ruhsat krizine girdi, TAPDK ‘11 bin marka’ savunması yaptı

TAPDK’nın alkollü aşırı şekilde sınırladığı savunulan yeni yönetmeliğinin ‘izin krizi’ yaratacağını belirten GİSDER Genel Sekreteri Serdar Özcan “Kır düğününde içki servisi için catering şirketi TAPDK’dan izin alacak. TAPDK buna nasıl yetişecek” dedi. TAPDK Başkanı Mehmet Küçük, yönetmelikte ideolojik bağ olmadığını belirtip, özelleştirmenin ardından sektörde marka sayısının 11 bine çıktığını söyledi.

TÜTÜN ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu’nun (TAPDK) “Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkilerin Satışına ve Sunumuna İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” Türkiye’de olduğu kadar dünyada da fırtına kopardı. Büyük tartışmalara yol açan yönetmelikle ilgili Geleneksel Alkollü İçki Üreticileri Derneği (GİSDER) Genel Sekreteri Serdar Özcan, “Örneğin kır düğününde içki servisi yapacak catering firmasının TAPDK’dan izin alması gerekiyor. Bu izin kaç günde çıkar bilemem. Bir günde olabilir 59 günde. Asıl mesele TAPDK’nın bu izin ve denetimlere nasıl yetişecek. Mümkün değil! Sistem aksayacak” dedi.

Keyfi uygulama yeni değil

Onlarca itirazlarına rağmen söyledikleri dikkate alınmadan hazırlan yönetmeliğin sıkıntı yarattığını vurgulayan Özcan, burada amacın sektörü kayıt altına almak ve düzenlemek olsa da sektörü rahatsız eden durumların ortaya çıktığını söyledi. Karayolları yönetmeliğinde neyin, nerede satılacağını belli olduğunu vurgulayan Özcan, şöyle konuştu: “Manzara güzel çay bahçesi koymuş yanında içki satıyor. Diyor ki yasal iznin varsa sat, yoksa satma. Yasal izni olan açabiliyor. Ama yasal izni, ruhsatı almakta keyfi uygulamalar olabilir mi, olamaz mı bunu bilemem. Keyfi uygulamalar olabilir, hatta şu anda da vardır. Yönetmelikle gelen yeni bir keyfiyet yok. Nüfusun yüzde 60’ı alkollü içki tüketmiyor. Pek çok Anadolu kentinde alkol tüketimi yok denecek kadar az.”

Kesinlikle kısıtlama yok

TAPDK Başkanı Mehmet Küçük ise, 207 bin kayıtlı işyerinde alkollü içki satıldığını belirterek, Tekel özelleştirmesinin ardından sektörde faaliyet gösteren firma sayısının 48’den 200’e marka sayısının da

970'ten 11 bine çıktığını söyledi. Kanunda satışı özendirici, teşvik edici uygulamaları engellemek ve gençleri korumak için düzenleme yapıldığını vurgulayan Küçük, "Ürünlerin bir litresi bile nereye gidiyor bilmeliyiz. Tüketicinin seçeneklerini azaltan uygulamaları kaldırdık. Siyasi ve ideolojik boyutlarla bağdaştırmak doğru değil. Kesinlikle bir kısıtlama yok. Amaç gençleri korumak" diye konuştu.

Konserde satış ve sunum yok

Dün CNBC-e haber kanalına konuk olan Mehmet Küçük, tartışılan yönetmelikle ilgili şunları söyledi: Catering firması açık içki satış belgesine sahipse satış yapabilir. Otelin ruhsatı varsa catering firması alkollü içki satışı yapabilir. Konser ve festivalde satış ve sunum olamaz. Genç tanımını 15-24 yaş yaş olarak belirledik. Otoyol kenarında içki satışı yasağı yeni bir uygulama değil. Sahil kenarında turizm belgesine sahip işyerinde satış yapılabilir. Şirketler hediye olarak alkollü ürün veremeyecek.

Efes Pilsen yeni isim önerdi

TAPDK Başkanı Mehmet Küçük, çok tartışılan Efes Pilsen Spor Kulübü'nün isim değişikliğiyle ilgili olarak "Efes Pilsen kulübü dün itibariyle yeni isim önerilerinde bulundu. Efes Pilsen markasını çağrıştırmayan isim kullanılabilir" dedi.

Restoran ve otelleri tedirgin etti

Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği Marmaris Yürütme Kurulu Başkanı İsmail Özbozdağ: Otelleri kapatın gidin mi demek isteniyor? Bu olmazsa, sahil kesimi işletmecileri ayağa kalkar.

Turizm Restaurant Yatırımcıları ve İşletmecileri Derneği Başkan Yardımcısı Kaya Demirel: Eskiden konser, davet, festival gibi aktivitelerde 18 yaş üstüne içki sunumu, tadımı, ikramı ve satışı yapılırdı. Artık 24 oldu. Bu karışıklığa yol açacak.

Dünyada yankılandı

Bloomberg:
Yeni düzenlemeler restoranları tehdit ediyor.

New York Times:
Türkiye'de alkol kullanımı sınırlandı.

Haaretz:
Sigara ve içki içmek Türkiye'de artık tabu.

MHP: Bu kadar içki düşmanlığının âlemi yok

TBMM'de spor kulüplerinin sorunları ile sporda gereken önemlerin belirlenmesi için oluşturulan komisyon sponsor firmaların temsilcilerini dinledi. Efes Pilsen adına konuşan Can Karakaş, şunları söyledi: "Efes Pilsen, 35 yıldır kulübe desteğini sürdürüyor. 40 milyon liralık sponsorluk desteğimiz söz konusu. Ancak alkoldeki yeni düzenlemeyle sanırım bundan sonra sponsorluk yapamayacağız." MHP Aydın Milletvekili Ali Uzunırmak, durumun bir şekilde düzeltilmesi gerektiğini belirterek "Mesela, Efes Pilsen arkasına 'alkolsüz' ifadesi eklesin. Yani, AKP iktidardır diye bu kadar içki düşmanlığı yapmanın da âlemi yok" dedi

AK Parti: Satın alma yaşının 24'e çıktığı kuyruklu yalandır

Ak Parti Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik, "Alkol satın alınma yaşının 24'e çıkarıldığı kuyruklu bir yalandır. ABD'de de alkol satın alma yaşı 21. Türkiye'de 18. Her medeni ülkede alkol satışıyla ilgili kanuni

düzenlemeler vardır. Medeni dünya bu işi nasıl yapıyorsa Türkiye’de hazırlanan bu yönetmelik de bu esaslar çerçevesinde belirlenmiştir” dedi. Hükümetin tercihi olan bir kısıtlama söz konusu olmadığını belirten Çelik şunları söyledi: “Anayasa, gençlerin alkol bağımlılığından korunması hükmünü getirmektedir. Devlete bunu görev ve vazife olarak vermektedir.”

CHP’li şarap üreticisi Diren: Biri AİHM’de dava açabilir

CHP Tokat Milletvekili ve Diren Şarapları sahibi Orhan Diren, “AKP savunduğu inançlara ‘sözde’ ters düştüğünü düşündüğü için eline geçen fırsatı değerlendiriyor” sözleriyle tepki gösterdi. Diren, şunları söyledi: “Satış noktalarının azalmasından kaynaklı sektöre etkisi olur, tüketim rakamlarını ileriki günlerde yeniden değerlendirmek lazım. Ancak karşı reaksiyon da gelir, insanlar evlerinde içmeye başlar. AB sürecinde AB geleneğine ters bir süreç işletmeye çalışıyor hükümet. Biri çıkar AİHM’ye ‘Tüketim özgürlüğüm kısıtlanıyor’ diye dava bile açabilir. Adamlar kolonya için bile ruhsat istiyor. Kolonyanın dindarlıkla, solculukla ne alakası var. Geleneğimizin bir parçası, bunu satan bile ‘Alkollü mamül satıyorum’ diye ruhsat alacak.”

Bürokrasi kaçağı artırır

TÜRKİYE’nin en büyük yemek şirketlerinden Sofra Grubu Genel Müdürü Yaşar Büyükçetin, catering firmalarının her etkinlik için TAPDK’dan izin almasının sektörde tam tersi bir etki yaratıp kayıt ve kaçağı artıracığını söyledi. Büyükçetin şöyle konuştu: “Bürokrasi azalacak, daha özgür demokratik ortam yaratacağız, denirken diğer taraftan bürokratik engeller, mülki amirlerden izin almaya mecbur kalmak hiç de özgürlükçü değil. Kim takip edecek bunları? Uygulama kaçağı, kayıt dışını artırabilir. Kayıtlı alınan içki bir yerde sarf edilmeli. İdareden izin almak zorunluluğu kaçağa yönlendirebilir. Asıl tehlike bu.”

MİLLİYET GAZETESİ

'Türkiye için risk ABD'nin hızlı toparlanması olur'

Bugün ABD'deki kriz birçok ülke için tehlike demek. Oysa Merrill Lynch ekonomisti Türker Hamzaoğlu, Türkiye için esas riskin, ani toparlanma sonucu Fed'in birdenbire faiz artırması olacağını söyledi.

Bank of America Merrill Lynch'in Türkiye, Orta Doğu ve Kuzey Afrika Bölgesi Başekonomisti Türker Hamzaoğlu, Merkez Bankası ve ekonomi yönetiminin sıcak paraya karşı aldığı önlemlerin yerinde olduğunu, ABD ve Euro Bölgesi'nde kriz hali ve gevşek para politikaları devam ettikçe Türkiye'nin kendini çok iyi idare edeceğini söyledi.

Merrill Lynch Varlık Yönetimi birimi tarafından düzenlenen basın toplantısında konuşan Hamzaoğlu, "Türkiye için temel risk, ABD ekonomisinde ani bir toparlanma yaşanması ve Fed'in aniden faiz artırmaya başlaması olabilir. Bu konuda Merkez Bankası'nın ne kadar esnek olacağı önemli. Merkez Bankası böyle bir durum yaşandığında da kısa süre önce yapılan değişiklikler kadar hızlı hareket edebilecek mi?" diye konuştu.

Notla 4-5 milyar dolar gelir

Hamzaoğlu, Türkiye için bir başka risk unsurunun da küresel enflasyonun artış eğilimi olduğuna dikkat çekti ve enflasyon artışının Merkez Bankası'nı faiz artırımına zorlayacağını vurguladı.

Bu yılın Türkiye'nin mezuniyet yılı olacağını düşündüklerini söyleyen Hamzaoğlu, ekonomideki normalleşme sürecinin, 2011'in sonuna doğru ya da 2012 başında not artırımıyla yatırım yapılabilir ülke seviyesiyle taçlandırılacağını ifade etti.

Hamzaoğlu, "Türkiye yatırım yapılabilir notunu hak ediyor. Ekonomide toparlanma güçlü, temel makro göstergeler benzer ülkelere kıyasla daha iyi, ekonomi dış şoklara karşı dayanıklı, ekonomi yönetimi krizden güveni artırarak çıkmayı başardı" dedi.

Tahvil/bono piyasasındaki yatırımcıların Türkiye'nin yatırım yapılabilir notunu zaten fiyatlamakta olduğuna dikkat çeken Hamzaoğlu, "Hisse piyasalarında ise henüz bunun fiyatlandığını söyleyemeyiz. İMKB'de fiyat/kazanç oranları yüzde 15 iskontolu seyrediyor" dedi.

Hamzaoğlu, not artırımının Türkiye'ye 4-5 milyar dolarlık bir sermaye girişi sağlamasının beklenebileceğini de ekledi. Hamzaoğlu, "Orada fonlara filan bakmak lazım. 'Şu kadar para girer' diyemem ama geçmiş yıllarda ne kadar para giriyordu? Yılda 2-2.5 milyar dolar. Bunun çok muhafazakâr bir tahminle rahat iki katına çıkacağını düşünebilirsiniz" dedi.

Hamzaoğlu, siyasetin veya seçimlerin Türkiye'nin önündeki esas risk olmadığını ifade ederek, "2011 seçimlerini çok büyük bir risk olarak algılamıyoruz" dedi.

Sıcak parayla devam

Merrill Lynch, Türkiye için büyüme beklentisinin geçen yıl için yüzde 8.3, bu yıl için ise yüzde 5.3 olduğunu açıkladı. Merrill Lynch Varlık Yönetimi portföy strateji uzmanı Johannes Jooste, "2010 yılında Tayland, Türkiye ve Endonezya gibi gelişmekte olan piyasalara gözlenen güçlü sermaye akışının 2011 yılında da sürmesi bekleniyor" dedi. Jooste, 2011'de dünya çapında toparlanmanın sürmesini beklediklerini ancak euro'nun dolar karşısındaki seyrinin zayıf olmaya devam edeceğini söyledi.

Euro/dolar ortalaması 1.20 olur

2011 yılı için euro/dolar paritesi ortalamasını 1.20 olarak öngördüklerini belirten Johannes Jooste, ABD ve kıta Avrupası'nda beklenenden yavaş bir toparlanma öngördüklerini, Çin'in ise ABD iç pazarındaki tüketim artışına bağlı olarak yumuşak iniş yapmasını beklediklerini aktardı.

Jooste, 2011'de yatırımcıların devlet ve şirket tahvilleri yerine emtiayı ve özkaynakları tercih etmesi gerektiğini belirtirken, özkaynaklar içinde, sermayeyi büyütme çok temettülere odaklanılması gerektiğini anlattı.

Güngör URAS... Mercedes en çok Ankara'da satıyor

2010 yılının ilk 11 ayında Ankara'da 2.482 adet Mercedes araç satıldı. (Halil Okşit, Akşam, 9.1.2001) Ankara'daki Türk büyükleri (askeri, sivil) Mercedes'ten başka araca binemiyor. (Hemi de en son model olacak. Hemi de en büyüğü -manda kasa- ve en pahalısı olacak.)

Ardahan'da 2, Bayburt'ta 4, Tunceli'de 10, Bingöl'de 10 Mercedes satışı gerçekleşti. Doğu Anadolu'da en çok Mercedes satışı olan iller sırasıyla Erzurum (139), Diyarbakır (122) ve Batman(101).

Anadolu aslanı sanayicilerimiz de, işlerinden ne kadar şikâyet ederlerse etsinler, Mercedes'e meraklılar.

Adana'da 11 ayda 538, İçel'de 450, Konya'da 279, Denizli'de 224, Kayseri'de 223, Eskişehir'de 129

Mercedes satıldı. Karadeniz bölgesinde Samsun 202, Trabzon 145 Mercedes

satışı ile öne çıkan iller.

2010'da binek ve ticari araç olarak 760 bin araç satıldı. Bunların 455 bini yerli (Türkiye'de yabancılardan ürettiğini yarlı sayıyoruz), 455 bini yabancı (ithal araç). Binek aracı olarak toplam satış 509 bin adet. Bunun 155 bini yerli 354 bini yabancı.

Kaba bir hesap yaptım. Benim kaba hesabıma göre yerli araç satışına ödenen para(vergili olarak) 10 milyar Türk Lirası dolayında. Yabancı araçlara ödenen para (vergili olarak) 30 milyar Türk Lirası. Yabancı araçların ithali için Türkiye'den çıkan döviz ise 12 milyar dolar dolayında.

2010'da satışlar patladı

Otomotiv Distribütörleri Derneği tarafından yayımlanan rakamlara göre 2010 yılında satılan 509 bin binek aracının yüzde 81'ini oluşturan 412 bini 1.600 cc. motor hacmine kadar olan ekonomik araçlar. Yüzde 17'si 1.600 -2.000 cc. arası araçlar. Satılan araçların yüzde 2'si 10 bin araç ise 2.000 cc.nin üzerinde.

Bilindiği gibi binek otomobilleri üzerinde ağır bir vergi var. Türkiye'de üretilen otomobilde fabrika satış fiyatı, ithal otomobilde gümrüklü maliyet fiyatı üzerinden önce ÖTV alınıyor, sonra fiyata ÖTV eklenerek KDV hesaplanıyor.

Motor büyüklüğüne göre ÖTV oranları değişiyor. En düşük ÖTV yüzde 37, sonra yüzde 60, sonra da yüzde 80 oranında.

Örneğin 1.600 cc. motor hacmi olan 100 TL'lik araç için önce yüzde 37 ÖTV hesaplanıyor. Fatura 137 TL oluyor. Sonra bunun üzerine yüzde 18 KDV bindiriliyor. 100 TL'lik fatura vergili olarak 161.66 TL oluyor. 1.600-2000 cc. binek araçlarda bu şekilde hesaplanan vergi yükü yüzde 88.80, daha güçlü araçlarda 2.000 cc.den büyük araçlarda yüzde 117.12 oranında.

Lüks devlet ve şirket araçlarının faturasını Ayşe Teyzem ödüyor

Türk halkı hafif ticari aracı çok seviyor. Avrupa'da hafif ticari araç piyasasında Türkiye 3'üncü. 2010'da 509 bin binek otomobili satılırken 251 bin de hafif ticari araç satıldı. Türkiye dünya pazarına hafif ticari araç ihraç ediyor. Buna rağmen satılan hafif ticari araçların 101 bini ithal.

Rakamlar gösteriyor ki 2010 yılında binek ve hafif ticari araç piyasası coşmuş.

İç piyasa nasıl coşar? Talep artınca coşar. Talep nasıl artar? İnsanların parası olunca, insanlar para harcayınca artar. 2010 yılında bankaların araç kredilerinde artış olmadığına göre, demek ki otomobil satın alanlar kendi paraları ile almış. Diyeceğim de... Diyemiyorum.

- Büyük Türk Büyükleri (asker ve sivil) için satın alınan Mercedes'ler ile diğer lüks araçların hem parasını, hem vergisini devlet ödüyor.

- Özel sektörde bir şirketi olan Mercedes'ini, aile üyelerinin kullandığı araçları şirket aracı olarak satın alıyor. Bu araçların faturaları bütünü ile vergiden düşülüyor.

Açık anlatımıyla ülkede araç satışlarının canlanmasında Türk büyükleri ile şirketlerin büyük katkısı var.

Sonuç olarak da bu faturalar maydanoz satın alırken Ayşe Hanım Teyzem'in ödediği KDV ile karşılanıyor.

Ayşe Hanım Teyzem'e ekonomiye yaptığı katkıdan ötürü teşekkürlerimi sunarım.

SABAH GAZETESİ

ML: Seçim riski yok

Merrill Lynch Türkiye ve Ortadoğu Başekonomisti Hamzaoğlu, riskler arasında seçimi saymıyor ve zorunlu karşılıklarda 4 puan artış bekliyor.

İki uluslararası kurumun toplantısında Türkiye için iyimser yıl öngörülerini dinledim. Öngörülerin içinde seçim kaygısı olmaması dikkat çekti. ML yöneticileri seçimin risk olmadığını Ernst Young **yöneticileri** de seçimin özelleştirmeleri etkilemeyeceğini anlattı. Merrill Lynch'ten başlarsak; ML Türkiye, Ortadoğu ve Kuzey Afrika Bölgesi Başekonomisti Türker Hamzaoğlu, 2011 için "Olumlu beklentilerim var. Türkiye için bu yıl mezuniyet yılı olacak. Artık başarı yatırım yapılabilir (BBB) notla taçlandırılmalı" dedi. Yılın ikinci yarısı, en geç 2012'de not artışı bekleyen Hamzaoğlu, notun atırım yapılabilir seviyeye çıkmasıyla muhafazakâr tahminle 5 milyar dolar giriş olabileceğini söyledi. Hamzaoğlu, seçim riski sorularını tereddütsüz yanıtladı: "2011 seçimlerini çok büyük bir risk olarak algılamıyoruz." Hamzaoğlu'na göre, en önemli risk cari açık. Merkez'in attığı adımların sindirilmeye çalışıldığını belirten Hamzaoğlu, bundan sonraki ilk adımın zorunlu karşılıklarda olacağını iddia etti. Tahmini karşılıklarda 400 baz puanlık (4 puan) artış. Hamzaoğlu faiz indiriminin (50 baz puan) karşılıklar yeterli gelmezse yapılacağını düşünüyor. Hamzaoğlu'nun benim için en dikkat çekici yorumu şuydu: "Merkez için son test 'Bakalım dünyayı doğru okumuş mu? Eğer yanlış kararlarsa bu tedbirlerden nasıl dönecek' olacak. Çünkü Türkiye için temel risk dış dünya. Eğer dünya kötü olmaya devam ederse sorun yok. Ancak Avrupa ve ABD'de olumluya hızlı dönüş başlarsa bu kötü olur. Dünyada iyileşme başlarsa yeni senaryoya geçiş önemli olacak."

Torbadan müdüre zam çıktı!

Personelinden düşük ücret alan müdüre zam geliyor. Torba Yasa'ya eklenen maddeyle kamuda çalışan 6 bin 500 yöneticinin maaşı 560 lira artacak

"Eşit işe eşit ücret" ilkesi kapsamında başlatılan ek **ödeme** uygulaması ile 2008'de döner sermaye ve benzeri gelir elde etmeyen personele ek ödeme zammı getirildi. Mühendis ve benzeri teknik hizmet sınıfındaki personelin ücretlerinde iyileşme sağlandı. Kamu İktisadi Teşebbüsleri'nde (KİT) yönetici pozisyonunda çalışan 1 sayılı cetvele tabi personel ise bunun dışında tutuldu. Bu nedenle **yönetici** konumundaki çok sayıda yöneticinin maaşı, personelinden daha düşük hale geldi. Yaklaşık 2 yıldır tartışılan sorun ilk etapta kamu alacaklarının yeniden yapılandırılmasını öngören tasarıda yer aldı. Ancak Maliye Bakanlığı'nın itirazı üzerine tasarıdan çıkarıldı.

MEMUR-SEN BAŞBAKAN'A İLETTİ

Tasarıdan çıkarılan düzenleme için Memur- Sen devreye girdi. Konuyu Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a ilettili. Memur-Sen'in girişimleri sonucunda Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülen 'Torba Yasa'ya bir madde eklenmesine karar verildi. Torba yasaya eklenen maddeyle, KİT'lerde 1 sayılı cetvele tabi müdür, müdür yardımcısı, başuzman, daire başkanı gibi personele ödenen ek tazminat oranı yüzde 100'den yüzde 200'e çıkacak. Bu düzenlemeyle yönetici sınıfındaki personelin maaşındaki personelden daha düşük ücret almasının önüne geçilecek. Böylece yöneticiler 560 lira zamlı maaş alacak. Çok sayıdaki kamu kurumundaki yöneticilerin mağduriyeti giderilmiş olacak. Tasarı memurların yaşamlarında birçok yenilikte getiriyor. Buna göre, psikolojisi bozulan, kanser, verem gibi hastalıklara yakalanan memurlar 18 aya kadar izin kullanabilecek. Kaza geçiren, saldırıya uğrayan, meslek hastalığına yakalanan memur iyileşinceye kadar izinli sayılacak. Sendika üyesi kamu görevlilerine 3 ayda bir 45 lira toplu görüşme primi ödenecek

Süleyman YAŞAR... Türkiye'nin kredi notu niye artmıyormuş?

Bir ülkenin kredi notunun düşük olması, o ülkenin daha yüksek faiz ödeyerek borçlanmasına neden olur. Ayrıca yatırımcılar da o ülkeye yatırım yapmaktan kaçınırlar.

Gelelim Türkiye'nin son günlerde çok tartışılan kredi notuna... Türkiye'nin kredi notu hak ettiği yerde değil. **Türkiye ekonomisinin sergilediği ekonomik performans ve kamu maliyesinin göstergeleri oldukça iyi olmasına rağmen Türkiye'nin ekonomisiyle kredi notu arasında böyle bir uyumsuzluk var.**

Bu durumun düzeltilmesi ve Türkiye'nin notunun "yatırım yapılamaz" seviyesinden "yatırım yapılır" seviyesine getirilmesi gerekiyor. Ama kredi derecelendirme kuruluşları çeşitli bahanelerle Türkiye'nin notunu "yatırım yapılır" seviyeye getirmemekte direniyorlar. Böylece Türkiye borçlanırken gereksiz yere yüksek faiz ödüyor ve ülkeye yeterince doğrudan yatırım alamıyor.

Peki Türkiye'nin kredi notunun artmasını sadece kredi derecelendirme şirketleri mi engelliyor?

Hayır. TOBB'un finansörlüğünü yaptığı TEPAV isimli eski bürokratların yönetiminde oluşan bir kuruluş var.

Bu kuruluş nedense son günlerde Türkiye'nin kredi notu artışını hak etmediği görüşünü ısrarla yaymaya çalışıyor. Bu kuruluşun övgüyle bahsettiği ve IMF verilerine dayanarak kendi uzmanına hazırlattığını öne sürdüğü Türkiye analizine baktım. Bu analizde, Türkiye'nin kamu maliyesi göstergelerinin, **özellikle de kamu borçlarının faiz ödemelerinin Avrupa'nın sorunlu ülkelerinden daha yüksek olduğu ileri sürülüyor. Oysa gerçek böyle değil.** Çünkü bir ülkenin kamu borç anapara ve faiz ödemeleriyle ilgili, kredi derecelendirme kuruluşlarının dikkate aldığı unsur "primary balance" yani birincil bütçe dengesidir. Nedir birincil bütçe dengesi? Konvansiyonel bütçe açığından devletin ödediği faiz toplamı çıkarıldığında kalan tutar negatifse ve bu tutarın milli gelire oranı yüksek ise, o ülkeyle ilgili "borç ödemedede sorun çıkabilir" yorumu yapılır. IMF'nin hazırladığı ülke raporlarına göre, İspanya'nın birincil dengesinin milli gelire oranı 2010'da eksi 7.1, İrlanda'nın eksi 29, Yunanistan'ın eksi 2.2 iken Türkiye'nin eksi 0.3. Yani birin altında görünüyor. **Bu da ortaya koyuyor ki, TEPAV'ın ileri sürdüğünün aksine, Türkiye kamu borç ödemesinde diğer ülkelere göre oldukça iyi durumda.**

Kamu borç yüküne gelince... IMF ülke raporunda Türkiye'nin kamu borç yükü 2010 için yüzde 44.1 seviyesindeyken, İrlanda'nın borç yükü yüzde 98.9, Yunanistan'ınki yüzde 130 ve İspanya'nınki yüzde 63.7 oranında bulunuyor. O halde bu üç ülkenin Türkiye'den daha yüksek not almasını nasıl savunabilirsiniz? Bunu savunmak için ekonomik aklın firar etmesi gerekir.

TEPAV'ın övgüyle bahsettiği raporunun cari açık kısmı ise daha da matrak. Raporunda, ekonomideki cari açık, "kamu riski" olarak gösteriliyor. Oysa söz konusu cari açık, kamu bütçesi açısından kaynaklanmıyor. Özel sektörün borçlanmasından kaynaklanıyor. Bu açığın da, özel sektörün bir cebinden diğer cebine yani kendi kendine borç yaparak oluşturulduğunu artık bilmeyen kalmadı. Kaldı ki TEPAV raporuna dayanak olduğu ileri sürülen IMF ülke raporlarında da, İspanya, İrlanda ve Yunanistan'ın cari açıklarının milli gelire oranları Türkiye'den daha yüksek durumda. O halde Türkiye'nin notunun bu ülkelerin altında olmasını haklı gösterecek hiçbir neden yok.

O zaman sorulacak kritik soru şu. TEPAV neden bu şekilde gerçek dışı görüş yayarak ekonomik beklentileri olumsuzlaştırmaya çalışıyor?

Seçimle iş başına gelmiş AK Parti'ye karşı olabilirler. Ama Türkiye'nin notu artmadığı için dışarıya durmadan yüksek faiz ödeyen AK Parti değil, Türkiye halkı. Türkiye'nin kredi notu artışını hak etmediğini, yanlış ekonomik verilerle savunarak, bu halka yüksek faiz ödetmeye ve yatırımdan ve iş imkânlarından yoksun bırakmaya sizin ne hakkınız var.

RADİKAL GAZETESİ

Torba yasadan 'özel tren' de çıkacak

Ulaştırma Bakanlığı ve TCDD (Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları), demiryolu taşımacılığında özel sektörün önünü açacak bir düzenlemeye hazırlanıyor.

Torba yasaya eklenecek bir maddeyle TCDD'nin demiryollarında 154 yıllık yük ve yolcu taşımacılığı tekeli kalkacak. Böylece özel sektör demiryolu altyapısını ücreti karşılığında kullanarak yük ve yolcu taşıyabilecek. Hatta hızlı tren dahi işletebilecek.

Meclis'te görüşülmekte olan torba yasaya TCDD tekeli kaldırılacak bir maddenin eklenmesinin gündemde olduğu öğrenildi. Yasa ile ilgili, özel sektörün bu alandaki faaliyetlerinin düzenlenmesinde (lisanslandırmasında ve ücretler) Ulaştırma Bakanlığı yetkili olacak. Yasa özel sektörün yük ve yolcu taşımacılığı ile hızlı tren işletmeciliği yapmasının önünü açacak. Zaman'ın görüştüğü yetkililer, "Yasanın çıkmasıyla özel sektör ücretini ödemek kaydıyla demiryollarında yük ve yolcu taşıyabilecek." ifadesini kullandı.

TCDD, 2005 yılında özel sektörün, demiryollarında faaliyet göstermesini öngören bir yönetmelik çıkarmıştı. Ancak, Danıştay bu yönetmeliği iptal etmiş ve bunun bir özelleştirme olduğunu belirtmişti. Özel sektörün yolcu ve yük taşıması yapabilmesi için yasa çıkarılması uyarısında bulunmuştu. Demiryolları da şimdi torbadan çıkacak yasayla özel şirketlere yük ve yolcu taşıma imkânı verecek.

Hızlı trenin seferlere başlaması sebebiyle demiryollarına ilginin arttığına dikkat çeken bir yetkili, "Ulaştırma Bakanlığı'nın 2023 hedefi 10.546 kilometre hızlı tren ve 3.985 kilometre konvansiyonel hat yaparak demiryolu ağını 25 bin 536 kilometreye çıkarmak. Son 7 yılda da 5.449 kilometre ray yenilendi. Demiryollarının kalitesi yükseldi. Artık, özel sektör, mallarını yenilenen yollarda kendi taşımak istiyor. Yolcu taşımacılığına girmek istiyor. Buradan kazanılan parayla biz de yeni demiryolu hatları inşa etmeyi planlıyoruz." dedi.

Benzine gece yarısı zam!

Kurşunsuz 95 ve 97 oktan benzinin litresi 2,5-3 kuruş zamlandı. 95 oktan benzinin litresi yeniden 4 liraya yaklaştı.

Akaryakıtta indirim bekleyen tüketiciye yeni bir zam haberi daha geldi. Bugünden geçerli olmak üzere kurşunsuz 95 ve 97 oktan benzinin litresi 2,5-3 kuruş zamlandı. Yeni zamlarla birlikte 1 litre 95 oktan benzinin fiyatı İstanbul Anadolu yakasında 3,92 liraya, 97 oktan benzinin fiyatı ise 4,1 liraya çıktı. Yılın ilk zammına gerekçe olarak, ham petrol ve döviz kurlarındaki artış gösterildi.

Öte yandan son günlerde artan akaryakıt fiyatları, tasarrufun önemini daha da artırdı. Araç sahipleri, depoyu ucuza doldurmanın hesabını yaparken, benzinli yerine dizel yakıtlı araçlara ilgi artıyor.

BEŞ YILDA YARI YARIYA ARTTI

Son 5 yıl içinde benzinin litre fiyatı yüzde 48 arttı. Aynı dönemde motorine de yüzde 60 zam gelmesine rağmen, bu akaryakıt türü hâlâ benzine göre fiyat avantajını koruyor. 45 litre hacme sahip benzinli bir otomobilin deposu yaklaşık 175 liraya doldurulurken, araç şehir içinde bu yakıtla 620 kilometre yol yapabiliyor. Dizel yakıt kullanan otomobil ise 150 liraya doldurduğu deposuyla 920 kilometre gidebiliyor.

2006'DA 2,61 LİRAYDI

2006 yılının Ocak ayında benzinin litre fiyatı 2,61 liradan satılıyordu. Fiyat şimdi 4 lira sınırına yaklaştı. Motorin ise 2006 yılının ilk ayında 2,07 liradan satılırken son zamlarla 3,31 liraya çıktı. 2006 yılı başında 45 litre yakıt hacmine sahip bir otomobilin deposu yaklaşık 120 liraya dolarken bugün rakam 175 lirayı buldu. Dizel araçlarda ise 95 liraya doldurulabilen depo, bugün ancak 150 liraya doldurulabiliyor. Hesaplamalara

göre bin kilometre yapabilmek için benzinli motorlu araç 280 lira, dizel motorlu araç ise 163 lira harcıyor. Böylece dizel motorlar avantaj sağlıyor. Hesaplamalar 1.4 benzinli ve 1.3 dizel motora sahip B sınıfı bir otomobilin şehir içi yakıt tüketim değerleri baz alınarak yapılmıştır.

Reform işe yaradı, Yuan rekor kırdı

Çin yuanı güne ABD Doları karşısında yeni bir rekorla başladı. Çin Döviz Kuru Sistemi yuanın dolar karşısındaki paritesini 6,5997 olarak açıkladı.

Yuanın dolar karşısındaki paritesi dün 6,6128 düzeyindeydi. Çin'in Merkez Bankası Haziran 2010'da esnekliğini artırmak için kur mekanizmasında reform yapılacağını açıklamıştı. Yuanın paritesi işlem günlerinde yüzde 0,5 düzeyinde yükseliş veya düşüş gösteriyor.

KOBİ kredilerine sıkı takip geliyor

KOBİ kredilerinde yaşanan suistimaller Sanayi Bakanlığı'nı harekete geçirdi.

KOBİ'lere verilen 4 milyar liralık rekor kredi suistimalleri beraberinde getirdi. Yapılan tespitlere göre işletme başına 40 bin ile 200 bin TL alan şirket sahiplerinden bazıları bu kredilerle Mercedes aldı, yurtdışına tatile gitti, hatta ev satın alıp oğlunu evlendirdi. Araştırmaya göre suistimaller kredi kullanan 70 bin KOBİ'nin yüzde 5'ini kapsıyor.

Sanayi Bakanlığı hızlı davranıp duruma el koydu, firmalara sıkı takip başlatıldı. Bundan sonra faizini devletin ödediği kredi har vurup harman savrulamayacak. Harcamalar kalem kalem belgelenecek, projesini ispatlamayana para verilmeyecek.

PARA HEMEN VERİLDİ

Bankadan istediği krediyi anında alan firma sahiplerinin bir bölümü parayı şirketin gelişimine yönelik yatırımlara harcarken, bir kısmı ise kendi çıkarlarına kullandı. Bakanlığın ve KOSGEB yetkililerinin yaptığı tespitlere göre, işletme sahipleri bu parayla yeni araba, ev aldı, kimisi de oğlunu evlendirdi.

YENİ MODEL GELİYOR

Sanayi Bakanı Nihat Ergün KOSGEB'in tüm desteklerinin nasıl kullanıldığına dair çalışma başlattıklarını bildirdi. Buna göre öncelikle kredileri suistimal edenlerin tespiti yapılacak. Ardında bu işletmelere gerekli yaptırımlar gündeme gelecek. Bakanlık yeni model çerçevesinde tüm destekleri projeye bağlayacak. Projesi olmayan KOBİ, KOSGEB'in kapısından giremeyecek.

Mahfi EĞİLMEZ... Cari açık aldı başını gidiyor

Cari açığın yüzde 85'i sıcak parayla finanse ediliyor. Bütçe ise KDV ve ÖTV gibi dolaylı vergilerle.

Pazartesi günü Hazine 2010 yılının tamamına ilişkin nakit dengesini, salı günü de TCMB kasım ayına ilişkin ödemeler dengesini açıkladı. Önce ödemeler dengesini değerlendirelim. Kasım ayında yaklaşık olarak 6 milyar dolar açık veren cari denge, ocak-kasım döneminde 41.6 milyar dolar açık vermiş oldu. 12 aylık bazda bakıldığında, cari açık 45 milyar dolar sınırına gelip dayanmış durumda. Aralık ayında gelecek katkıyla birlikte 2010 yılının cari açığı 47 milyar dolar dolayında tamamlanacak gibi görünüyor. Ben 45 milyar dolarlık bir açık tahminini telaffuz ettiğimde herkes mübalağa ettiğimi söylüyordu. Ama görülüyor ki benim aylar önce aşırı bulunan tahminim bile iyimser kalacak. Eğer GSYH tahmin edildiği gibi 730 milyar dolar dolayında gerçekleşirse bu açık yüzde 6.5'e yakın bir açığa işaret edecek demektir.

Doğrudan yatırım az

Ocak-kasım döneminde yurtdışında doğrudan yabancı sermaye yatırımı miktarı 6.3 milyar dolar. Bunun yıl sonunda 7 milyar dolara ulaşabileceğini düşünürsek 47 milyar dolar olarak tahmin ettiğimiz 2010 yılı cari açığının 40 milyar dolarlık bölümünün ya da yüzde 85'inin sıcak parayla finanse edildiğini görmüş oluruz. Cari açığın miktarı değil GSYH'ye oranı önemlidir. Hatta en önemli şey cari açığın nasıl finanse edildiğidir. Yani eğer 47 milyar dolara ulaşan cari açığın 40 milyar doları doğrudan yabancı sermaye yatırımı ve kalan 7 milyar doları sıcak parayla finanse edilmiş olsaydı ortada hiçbir sorun olmayacaktı. Tersine olunca ciddi sorun var demektir.

Cari açıkta ve özellikle finansman kalitesindeki bu büyük bozulmaya karşın bütçe dengesinin öncü göstergesi olan Hazine nakit dengesinde ciddi bir düzelme var. 2009 yılında 49.2 milyar TL açık veren Hazine nakit dengesinin açığı 2010 yılında 34.9 milyar TL'ye gerilemiş görünüyor. Bu olumlu gelişmenin bir sonucu olarak 2009 yılındaki 4.4 milyar TL tutarındaki faiz dışı açık 2010 yılında 6.2 milyar TL tutarında bir faiz dışı fazlaya dönüşmüş bulunuyor.

Nakit açığı hızla arttı

Uzun bir süreden beri cari açıktaki artışın aslında ithalat artışı olduğunu ve bunun da ithalden alınan KDV ve ÖTV gibi dolaylı vergilerin artışına yol açtığını yazıyorum. Sonuçlar açık bir biçimde bu tespiti haklı çıkarıyor. Türkiye'nin cari açığı hızla artmış ve bütçe açığının öncü göstergesi konumundaki nakit açığı hızla azalmıştır.

Cari açığın yüzde 85'ini sıcak parayla finanse ediyoruz. Ya bütçeyi nasıl finanse ediyoruz? KDV ve ÖTV gibi dolaylı vergilerle. KDV ve ÖTV gibi dolaylı vergilerin ağırlığı nereden geliyor? İthalattan. O halde aşağıdaki tablo dış denge ve bütçe dengesi açısından durumu açıklar ve cari açığın niçin hafife alındığını ortaya koyar sanırım.

Tabloya göre bir sorun görünmüyor. Bütün mesele Con Ahmet'in devri daim makinesine benzeyen bu sistemin sürdürülebilir olup olmadığı.